
ÉLETSORSOK ÉS AZ EMPATIKUS JELENLÉT LEHETŐSÉGEI (NEM CSAK LELKIGONDOZÓKNAK)

2 KREDITES, SZABADON VÁLASZTHATÓ SZEMINÁRIUM

ESTI II. FÉLÉV; 2026. FEBRUÁR 27., PÉNTEK ÉS MÁRCIUS 27., PÉNTEK (16:00–19:15)

Előadó: Tövisskes Mária és vendég előadók

Tematika:

A kurzus célja, témái, követelményei:

A kurzus az életsorsok sokféleségét és az azokhoz való empatikus kapcsolódás lehetőségeit vizsgálja a lelkigondozás szemszögéből, különböző élet területeken. A hallgatók megismerkednek az empatikus jelenlét elméleti alapjaival és gyakorlati megvalósításának formáival. A kurzus célja, hogy a résztvevők érzékenyebbé és tudatosabbá váljanak mások élettörténeteinek kísérésében.

1. blokk: Tövisskes Mária

„Ránk van jegyezve Uram orcád világossága” (Zsolt 4,7) – Lelkigondozás mint a személyben élő istenkép tisztulásának közege Jézus gyógyításainak tükrében.

Istenképek kialakulása és arra ható tényezők. Istenképben bekövetkező torzulások. Istenismeret „képmás és hasonlatosság” kérdésköre. Lelkigondozás módszertana. Diakónia, mint az emberek felé való minősített odafordulás. Jézus diakóniai gyakorlata. Gyakorlati példákon keresztül való bemutatása annak, hogyan hat a lelkigondozás a személyben élő istenkép tisztulásra.

2. blokk: Mohay Tamás

„Szaporodik fogamban az idegen anyag...” (József Attila) Lelkigondozói jelenlét a kórházban
Hogyan tapasztaljuk meg életünkben a végességünket és a mulandóságunkat? Beteg és életvégi állapotunkban hogyan küzdünk meg ezzel? Mit hagyunk magunk mögött, mi jön velünk szembe? Kórházban fekvéskor mi minden új vesz körül? Mi változik a hozzátartozókkal, mi alakul az orvosokkal, ápolókkal való kapcsolatunkban? Kiszolgáltatottságban, magányosságban, elrejtett és felbuzgó félelmekben szendergő betegek mellett mit adhatunk lelkigondozókként? Hogy fogadjuk, ha nem fogadnak? Hogy illeszkedhetünk a segítők hierarchiájához?

3. blokk: Tajta Ágnes

Katolikus 'elvált' hívők élettörténeteinek keresztül rátekintünk arra a belső feszültségre, amikor az empatikus jelenlét, az ítéletmentes kísérés viaskodik a lelkünkben a morális, hitbéli meggyőződéseinkkel. Hogyan lehet krisztusi módon a sebzett ember mellett állni, miközben az egyház egyértelmű tanítása ellen vétett? Mi a szerepe egy ilyen helyzetben a plébániai közösségnek, a papnak, az egyes embernek, a lelkigondozónak? Kitekintést teszünk a témához kapcsolódó egyházi viták felé, melyek Ferenc pápa Amoris Laetitia kezdetű apostoli buzdítását követték, hogy minél teljesebb képet kapjunk a témáról.

4. blokk: Varga Viktor

Lelki otthon és lelki otthontalanság – a remény és a kilátástalanság tapasztalata a hajléktanok lelkigondozásában.

Az otthon fogalma történelmi, pszichológiai és bibliai megvilágításban. A hajléktalanság, mint mentális hiányállapot. Lelki otthontalanság: a nincstelenség totalitása. A remény lélektana és teológiája. Hallgatni: érinthetővé tenni. A kenózis, mint a lelkigondozás krisztológiai alapja.

Követelmény: A kurzuson való személyes és aktív részvétel. A félév során egy interaktív személyes reflexió elkészítése a bemutatásra kerülő négy lelkigondozói terület egyikéből, a kötelező irodalom, az órai anyag és személyes tapasztalatok alapján (5 oldal terjedelemben, a Főiskola Dolgozatírási szabályzata szerinti formátumban, Times New Roman, 12-es betűméret, 1,5 sorköz, stb.).

Ajánlott irodalom:

1. blokk:

FRIELINGSDORF, KARL: *Istenképek. Ahogy beteggé tesznek- és ahogy gyógyítanak*, Szent István Társulat, Budapest, 2019. [&neten](#) (Szaktárs, csak Sapientia IP címről); BÉRI LÁSZLÓ RENÁTÓ: A te arcodat keresem. Az istenképek szerepe az egyén önismereti fejlődésében, *Embertárs* (2016/2) 119–133. [&neten](#); ROBU MAGDA – MARTOS TAMÁS: Istenkép és vallásosság, in HORVÁTH-SZABÓ KATALIN (szerk.): *Vallásosság és személyiség*, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsésztudományi Kar, Piliscsaba, 2007, 110–133. [&neten](#); HALASI GABRIELLA M. TERÉZ: Lelkigondozásból lelki vezetésbe – és talán oda-vissza, *Embertárs* (2023/4) 415–428.

2. blokk:

DEÁK ÁGNES ZSUZSANNA: A haldokló beteggel való kommunikáció nehézségei, *Kharon* 17 (2013/3) 25–59. [&neten](#) [betegekkel és orvosokkal készített emberközeli beszélgetések alapján]; KLESSMANN, MICHAEL: Bevezetés: lelkigondozás a „kórház” intézményében, in KLESSMANN, MICHAEL (szerk.): *A klinikai lelkigondozás kézikönyve*. Debreceni Református Hittudományi Egyetem Gyakorlati Teológia Tanszéke, Debrecen, 2002 9–23. [klasszikus német evangélikus kézikönyv áttekintő bevezetése a szerkesztőtől]; TÉSENYI TIMEA, SOMOSINÉ: Emberhez méltó jelenlét : a lelkigondozás és a hospice kapcsolódásának lehetőségei, *Kharon* 23 (2019/1) 19–33. [&neten](#) [alapkérdések a kórházi lelkigondozás egyik legjobb hazai katolikus pszichológus szakértőjétől]; WEIHER, ERHARD: Spiritualitás a betegek és haldoklók kísérésében, *Embertárs* 4 (2006/1) 83–89. [rövid teológiai rávezetés a témára]

3. blokk:

ANTONELLI, ENNIO: *A házasság válsága és az Eucharisztia*, Szent István Társulat, Budapest, 2015. [&neten](#) (Szaktárs, Sapientia IP címről); FERENC PÁPA: *Amoris Laetitia kezdetű apostoli buzdítása*, Szent István Társulat, Budapest, 2014. [&neten](#); KASPER, WALTER: *A család evangéliuma*, Jezsuita Kiadó, Budapest, 2015.

4. blokk:

BENEDEK PÁPA XVI.: *Spe salvi kezdetű enciklikája a püspököknek, papoknak és diakónusoknak, az Istennek szentelt személyeknek, és minden krisztushívőnek, a keresztény reményről*, Szent István Társulat, Budapest, 2008.; BREITNER PÉTER: A hajléktalanná válás lépcsőfokai, *Esély* 1999/1, 84–108. [&neten](#); KÖVÁRI MAGDOLNA SSS: Isten jelenléte tudatosításának fontossága a lelkigondozásban, *Embertárs*, 21 (2023/3) 261–273.; SIMONE WEIL: Elfogadni az ürességet, in J. Király István (szerk.) *Jegyzetfüzet II.*, Új Mandátum Kiadó, 1993, 7–9 [&neten](#) egy másik kiadásból